

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 46.	Lýsingaprisur fyri mm. 12 oyru á 1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu	Leygardagin 17. november 1945.	Bladið verður bllagt á posthúsinum, og kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið	19. árg.
---------	---	--------------------------------	---	----------

Javnaðarmenn bóru sigur heim hin 6. november: vunnu 1 mann!

Meðan fólkaflokkurin tapti 1 mann og sambandið 2.

Gamla sjálvstýrið treyt nakrar atkvæður fyri at fáa 2 eykamenn.

Fá val, fyri ikki at siga einki, hava verið so spennandi sum hetta lögtingsvalið:

Hin 6. november skuldi ikki einans verða avgjört, hvørjir menn, ið skuldu koma at viðgera og avgera okkara heimamál á tingi, men valið skuldi eisini avgera einki minni enn hvørjir, ið skuldu avgera okkara viðurskipti yvir fyri Danmark, skuldu avgera annaðhvørt Føroyar skuldu standa leysar frá Danmark ella tær skuldu verða í samvinnu við Danmark.

Sum orðaleikur var millum manna, segdu fólkaflokksmenn seg at vera vissar í stórum meirluta, ventaðu minst 15—17 fólkaflokkskar lögtingsmenn.

Sambandið segði seg eisini vera vist í sigri. Ein av »spids-unum» helt seg ikki kunna rokna við færri enn 11.

Men so varð ikki!

Fólkaflokkurin misti 1 mann og sambandið 2, meðan javnaðarmenn vunnu 1 mann, stigu frá 5 til 6, yvir 50% fram í veljarum.

Styrkin á tingi er nú henda:

6 javnaðarmenn (vunnu 1).

6 sambandsmenn (taptu 2).

11 fólkaflokksmenn (taptu 1).

Gamla sjálvstýrið fekk ongan mann.

Yvir 1700 atkvæðameirluti var imóti loysing og væl yvir 6000 var fyri at broyta hina statsrættsligu støðuna.

Hetta skuldi manað fólkíð til at kravt fólkaflokk og samband at ganga yvir á javnaðarmanna stýrisskipanarstöðu. Eitt er vist, at nú má ikki verða helmað í fyrr enn stjórnarskipanin er greidd.

Latum okkum vóna, at hetta valið kortini má verða til gagn og signing fyri land og fólk.

At loysa stjórnartrætuna og umskipa okkara vinnulív skal verða okkara javnaðarmanna mál og mið í hesi tingsetu.

Hvør rindar pengamannaflokksins agitatið og hvør rindar útreiðslurnar hjá javnaðarflokkinum?

Ein dapur og ein vøkur søga.

Harra Jóanes bóndi Patursson!

Eg skilji tygum, harra Jóanes bóndi, at tygum kortini enn eiga samvituskustrengir, ið koma í røring, tá ið politisku misgerðir tygara og flokks tygara verða drignar í ljósið, so hvør einasti lesandi Føroyingur, ið enn er óspiltur og hugsunarforur, fær høvi at siggja sannleikan um, hvat bølmenisflokkur fólkaflokkurin hevur verið og er imóti fiskimanninum og arbeiðsmanninum í Føroyum.

Eg skilji, at tygum kenna tygum illa við og fegin vildu kunna gjørt eitthvørt fyri at forða blaði okkara at verið sannleiksboðberari inn í hvørt hús í Føroyum.

Tað hevði lætt tygum um hjartað, um tygum og tygara flokkur kundu fjalt.

at tygum og lið tygara ikki vildu greiða atkvæðu fyri tí stórnationala málinum, at konga- og prestagóðsið skuldi fara undir tingans vald.

at tygum og tygara flokkur sýndu, at tit einki álvarligt lögdu í tykkara frælsis- og stjórnarskipanar talu, tá ið tit forðaðu tí av javnaðarmonnum framsetta stjórnarskipanar uppskoti at koma óbroytt til atkvæðugreiðslu, eitt uppskot, sum vildi haft, um tað var vordíð samtykt, loyst stýrisskipanarmálið se-

leiðis, at Føroyingar ídag høvdu sitið við einum ókronkiligum rætti til at tikið ábyrgdina fyri stýrið her á landi heilt og fult líka til eina reina persónalunión.

at tygum og tygara menn vóru so skinklutir í teirri nationalu meðvitanini, at tit ikki í 1931 vildu fylgja javnaðarmonnum, tá ið teir settu fram eitt fullfíggjað lógaruppskot um at autorisera okkara flagg uttan fyri sjómálið, har ið Føroyingar einans høvdu rætt til at nýta danskt flagg, og at tit »sultaðu» flaggmálið fylgjandi ár 1932, 1933, 1934 og 1935 — tá datt tað burtur —

at tygum og tygara flokkur áttu so litlan ans og kærleika til móðurmálið, at tit ikki vildu greiða atkvæðu fyri javnaðarmannauppskotinum um, at tingið skuldi játta 30.000 kr. árliga til frama fyri okkara høvundastarv.

at tygum og tygara menn vóru tilkikir verjarar av stórmanninum, at tit í 1940 bardust sum leyvur imóti javnaðarmanna uppskotinum um at fáa tinginum inntøkur til at fara undir sjálvt at greiða tær uppgávur, ið ein ikki kundi vænta, at státturin undir hertøkuni av Danmark kundi loyse.

at tygum og tygara menn hava verið so óføroyskir, at tit, altíð tá ið tað hevur leikað á privatmannainteressum, hava vent tykkum út um Føroyar fyri at fáa útlendingar til at hjálpa tykkum at taka tingið, okkara eldargamla ting, av ræði (tygum minnst ferðina til konga, ministerium, Christmas Muller og Norðmenn undir »Gráa-bókastriðnum» og tykkara fjarrit til Islands og Buhls statsministara nú undir pundsgeluni!)

at tygum og tygara menn ikki aftraðu seg við at gera okkara fólk og kæra fosturlandi æviga fyri skommum við at rýma av tingi bara fyri at verja nakrar spekulantar uppá fólksins kostnað.

at tygum og tygara næsti maður Thorstein Petersen ikki vildu greiða atkvæðu fyri tí fyrsta lógaruppskoti á tingi, aftaná at tað hevði fingið lóggávvald, bara tí tað tók støðu fyri fiskimanninum móti reiðarunum (men tit hava aftur fyri fingið í tykkara part allar peningamennin!)

at tygum og tygara menn vóru imóti at seta í gildi eina stranga príslóg (tit fingi afturfyri allar stórselumenn í tykkara part!)

at tygum og tygara menn bard-

ust leingi imóti eittroyrskipanini og góvu fyrst eftir, tá ið fólkatingssessurin var í vanda.

at tygum og tygara menn hava verið almennir lentrýstarar og hava saman við sambandinum noktað at styðja javnaðarmanna uppskotið um, at tingið skuldi læna Føroya arbeiðarum eftir somu reglum og stigum, sum teir høvdu barst sær til í tí privata lívinum (30 % = um 400.000 árliga tey seinastu árin!)

at tygum og tygara menn vóru imóti javnaðarmanna uppskotinum um eina fólkatrygging, hvareftir allir vildu koma at gjalda procentliga av inntøku síni og hava sama rætt til forðing, tá ið elli kom ella sjúka og onnur vannlukka rakti.

at tygum og tygara menn vóru imóti, at tingið av fullum huga skuldi taka undir við Jens av Reyni og keypa teir 10 eiktrolararnar (hvussu nógv hava ikki tit og sambandsmenn forkomið við hesi ógerð!)

at tygum og harra Ellefsen fólkaflokksins vegna bardust í vørunevndini sum ulvar fyri, at spekulantarnir skuldu hava loyvi til at selja okkara bestu skip, tá ið mest ráddi um at hava skip.

at tygum og tygara menn og sambandsmenn vóru imóti, at landið skuldi, við tað sama kriggið brast á, taka ábyrgdina fyri tilførslu av víði og øðrum byggitilfari, og at tit gjørdu tað bara fyri at verja teir einstaku stóru, (heldur verja teir enn landsins heildarinteressur var tykkara og er tykkara »parolaci!)

at tygum og tygara menn saman við sambandsmonnum feldu okkara javnaðarmanna fullfíggjaða plán at nýta alt landsins avlop til at keypa okkum tey skip, okkum tørvadu, og elektrificera land okkara og grænkað tað við nútímans maskinum og øðrum ámbøðum og byggja tað upp og menna fólkíð við at veita tí og tryggja tí arbeiði hvønn einasta dag, ið maður hevur hug at arbeiða.

at tygum og tygara menn vóru imóti at víðmæla fiskaribankanum at læna til Føroyar og statinum at veita fiskimonnum statsstundning til bygging av fiskiskipum.

at tygum og tygara menn eins og sambandsmenn vóru imóti at dýrtíðarviðgera tær fyrstu 6000, so eingin fátækur maður og kvinna við inntøku undir 2600 kr. skuldi gjalda lögtingsskatt, meðan teir stóru skuldu gjalda eitt sindur meiri.